

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTERNORRLANDS LÄN

Auktorisation av bevakningsföretag och konkurrens

**Analys av konkurrenssituationen inom
bevakningsföretag**

Redovisning av uppdrag enligt regleringsbrev

Innehållsförteckning

- 1 Sammanfattning
- 2 Uppdraget
3. Länsstyrelsens tillståndsgivning
4. Rikspolisstyrelsens föreskrifter
5. Auktoriserade bevakningsföretag i länet
6. Utredningens uppläggning
7. Resultat/Analys

Bilaga

Skrivelse till kommun angående senast upphandlingen av bevakningstjänster

1. Sammanfattning

Enligt uppdrag i regleringsbrev för 2003 skall samtliga länsstyrelser analysera konkurrens-situationen på ett urval av marknader där länsstyrelsen är tillståndsmyndighet.

En effektiv konkurrens bidrar till att samhällets resurser används bättre, priserna pressas och utbudet av varor och tjänster blir större och mer varierat, till nytta för konsumenterna. Konkurrensen begränsas om företagen kommer överens om priser, delar upp marknader eller motverkar att nya företag kommer in på marknaden. Sådant förfarande är enligt konkurrens-lagen förbjudet.

Länsstyrelsen är tillståndsmyndighet för auktorisation av bevakningsföretag. Bevaknings-företag får inte bedriva yrkesmässig verksamhet utan tillstånd.

En undersökning har genomförts av kommunernas senaste upphandling av bevaknings-tjänster. Undersökningen förväntades ge en bild över vilka bevakningsföretag som kon-kurrerar på marknaden. Av länets sju kommuner har fyra upphandlat bevakningstjänster.

Av undersökningen framgår vidare att det kommit in mellan ett och fem anbud vid senaste upphandlingen i kommunerna. Upphandlingarna vanns i respektive kommun av Securitas (två anbud inkom vid upphandlingen), SU Butikskonsult AB (fem anbud inkom vid upphand-lingen), Protector i Sundsvall AB (ett anbud inkom vid upphandlingen) och ett företag som senare köpts upp av Securitas (två anbud inkom vid upphandlingen). Vid val av anbudsgivare har kommunerna hänvisat till såväl lägsta pris som bästa kvalitet.

Av det underlag som inhämtats framgår att olika bolag vunnit upphandlingarna. Detta kan ändå inte tolkas så att det med säkerhet finns en fungerande konkurrens på marknaden.

På den aktuella marknaden finns två stora aktörer och ett antal mindre.

Enligt samtal med ansvariga för upphandlingarna i kommunerna framgår att kommunerna anser att det är för få anbud som kommer in vid upphandlingarna för att en fungerande konkurrens skall gälla. Det har i länet endast gjorts en större upphandling och i den upphand-lingen lade inte något av de mindre bolagen in något anbud. Möjligen har de mindre företagen inte möjlighet att åta sig de större arbetena. Sannolikt har de större bolagen också på grund av stordriftsfördelar bättre möjlighet att lägga låga anbud. I de fall upphandlingarna har vunnits av mindre företag har upphandlingarna omfattat mindre arbeten.

De företag som är auktoriserade i länet är relativt små och i många fall i huvudsak inriktade på bevakningstjänster inom butiksbranschen. Av de samtal som skett med några av de mindre företagen framgår att de anser att konkurrensen fungerar vid mindre upphandlingar (under en miljon kronor). Vid större upphandlingar saknas ibland personella resurser i de mindre före-tagen för att delta i upphandlingarna och det finns också en önskan hos vissa av de mindre företagen att inte expandera för fort. Större bevakningsbolag har också ramavtal med större företagskedjor i landet vilket kan begränsa utbudet av tjänster på en ort. Vid telefonsamtal har det framhållits att de mindre bolagen ogärna tar upp konkurrensen med de stora bolagen om de större jobben.

2 Uppdraget

I regleringsbrev för 2003 uppställer regeringen ett övergripande mål.

”Länsstyrelsen har ett fortsatt viktig roll på konkurrensområdet i enlighet med konkurrensförordningen (1993:173). Länsstyrelsen skall analysera konkurrenssituationen på ett urval av de marknader där länsstyrelsen är tillståndsmyndighet. Urvalet skall vara gemensamt för samtliga länsstyrelser och tas fram i samarbete med Konkurrensverket”.

Länsstyrelserna har gemensamt, i samarbete med Konkurrensverket, bestämt att analysera bl a konkurrenssituationen inom bevakningsföretag.

3 Länsstyrelsens tillståndsgivning

Med bevakningsföretag avses den som yrkesmässigt åtar sig att för annans räkning bevaka fastighet, anläggning, viss verksamhet, offentlig tillställning eller något annat sådan eller också att bevaka enskild person för dennes skydd.

Bevakningsföretag får inte bedriva yrkesmässig verksamhet utan tillstånd/auktorisering. Frågan om auktorisation prövas av länsstyrelsen i det län där företagets ledning har sitt säte. Särskild auktorisation krävs för att bevakningsföretag skall få åta sig bevakning av enskild person för dennes skydd.

Auktorisation får beviljas endast om det kan antas att verksamheten;

1. blir bedriven på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt och i övrigt i överensstämmelse med god sed inom branschen,
2. inte kommer att få en från allmän synpunkt olämplig inriktning.

Vid prövning skall särskilt beaktas att företaget har en lämplig organisation och planläggning av verksamhet. För auktorisation krävs också att företaget har utsett en person som föreståndare för verksamheten.

Utbildning av personal som skall utföra bevakningstjänst får ske endast efter auktorisation.

All personal hos ett auktoriserat bevakningsföretag skall vara godkänd vid prövning med avseende på laglydnad, pålitlighet samt vara lämplig i övrigt för anställning i sådant företag. Detsamma gäller föreståndaren för verksamheten samt ledamöter i bevakningsföretagets styrelse.

Innan länsstyrelsen fattar beslut om auktorisation skall yttrande från rikspolisstyrelsen inhämtas.

4 Rikspolisstyrelsens föreskrifter

Rikspolisstyrelsen har utfärdat föreskrifter och allmänna råd för prövning av auktorisation av bevakningsföretag och godkännande av personal m m, RPS FS 1994:12.

5 Auktoriserade bevakningsföretag i länet

I Västernorrlands läns kommuner finns för närvarande sex auktoriserade bevakningsföretag enligt nedanstående uppräknig. Företagen har sitt säte i Örnsköldsviks och Sundsvalls kommuner. År 1998 fanns fyra företag. Antalet nya bevakningsföretag under tiden är tre och ett bevakningsföretag har lagts ned under perioden (köptes upp av Pengar i Sverige AB).

- J-ES – Service, Jan-Erik Sjölund ÖRNSKÖLD SVIK
- Eagle Security, Lars-Göran Ehn ÖRNSKÖLD SVIK
- Ö-viks Säkerhetstjänst Handelsbolag ÖRNSKÖLD SVIK
- Pema Vakt Handelsbolag SUNDSVALL
- Protector i Sundsvall AB SUNDSVALL
- SU Butikskonsult i Sverige Aktiebolag SUNDSVALL

Ovanstående bevakningsföretag har sina säten i Västernorrlands län och är auktoriserade av länsstyrelsen i Västernorrlands län. Övriga bevakningsföretag som är verksamma i länet är auktoriserade av andra länsstyrelser. Securitas Bevakning AB, Securitas Värde AB, Falck Security AB, Pengar i Sverige AB (samtliga av länsstyrelsen i Stockholms län) och Schäferhundvakt i Norrland AB, (auktoriserad av länsstyrelsen i Jämtlands län).

6 Utredningens uppläggning

För att uppfylla regeringsuppdraget har en studie genomförts.

Länsstyrelsen har skickat ut en förfrågan till upphandlingsansvariga i kommunen angående senaste upphandlingen av bevakningstjänster. Förfrågan genomfördes för att undersöka hur många anbud som kommit in vid senaste upphandlingen och vem som vann upphandlingen. Länsstyrelsen begärde också in uppgifter på vilka faktorer som var avgörande vid valet av det auktoriserade bevakningsföretaget. Undersökningen förväntades ge en bild över vilka bevakningsföretag som konkurrerar på marknaden.

Svar har kommit in från samtliga kommuner. Tre kommuner har svarat att ingen upphandling skett och fyra kommuner har besvarat frågorna. Förfrågningsunderlaget och kommunerna svar redovisas i bilaga 1.

Länsstyrelsen har även per telefon inhämtat kommunernas och två mindre bevakningsföretags synpunkter på hur de anser att konkurrensen fungerar.

7 Resultat/Analys

Av undersökningen framgår att det kommit in mellan ett och fem anbud vid senaste upphandlingen i kommunerna. Upphandlingarna vanns i respektive kommun av Securitas (två anbud inkom vid upphandlingen), SU Butikskonsult AB (fem anbud inkom vid upphandlingen), Protector i Sundsvall AB (ett anbud inkom vid upphandlingen) och ett företag som senare köpts upp av Securitas (två anbud inkom vid upphandlingen). Vid val av anbudsgivare har kommunerna hänvisat till såväl lägsta pris som bästa kvalitet.

På den aktuella marknaden finns två stora aktörer och ett antal mindre. Av det underlag som inhämtats framgår att olika bolag vunnit upphandlingarna. Detta kan ändå inte tolkas så att det med säkerhet finns en fungerande konkurrens på marknaden. Det har i länet endast gjorts en större upphandling och i den upphandlingen lade inte något av de mindre bolagen in något anbud. Vid de mindre upphandlingarna lämnade även de mindre företagen anbud. Anbuderna vanns också i flera fall av något av de mindre företagen.

Möjligen har de mindre företagen inte möjlighet att åta sig de större arbetena. Sannolikt har de större bolagen också på grund av stordriftsfördelar bättre möjlighet att åta sig de större arbetena.

Undersökningen visar att konkurrensen fungerar vid mindre upphandlingar under en miljon kronor. Vid större upphandlingar saknas ibland personella resurser i de mindre företagen för att delta i upphandlingarna och det finns också en önskan hos vissa av de mindre företagen att inte expandera för fort. Vid telefonsamtal har det även framhållits att de mindre bolagen ogärna tar upp konkurrensen med de stora bolagen om det större jobben.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har planeringsdirektör Lars Gunnar Rönnqvist och rättschef Lars Nyberg deltagit.

Gunnar Westman
Chef för förvaltningsavdelningen

Barbro Nyström
Kontaktperson i Konkurrensfrågor

Källförteckning;
Lag (1974:191) om bevakningsföretag
Rikspolisstyrelsens föreskrifter (RPS FS 1994:12)
Svar på den skrivelse som skickats ut till kommuner angående upphandling samt telefoninterjvuer
Länsstyrelsens register över auktoriserade bevakningsföretag
Telefonintervju med två av länets auktoriserade bevakningsföretag

Bilaga 1

Skrivelse till kommun angående senaste upphandlingen av bevakningstjänster

Upphandling av bevakningstjänster

Som en del i länsstyrelsernas konkurrensbevakande uppgift genomför länsstyrelser i hela landet just nu en kartläggning av bevakningsmarknaden. En del i detta arbete är att undersöka vilka företag som vunnit den senaste upphandlingen i alla kommuner i respektive län.

Av den anledningen vill Länsstyrelsen i Västernorrlands län att Ni besvarar följande frågor angående den senaste upphandlingen av bevakningstjänster.

1. Hur många anbud fick Ni in vid senaste upphandlingen?
2. Hur många av dessa anbud var inskickade av andra auktoriserade företag än Securitas Bevakning AB, Securitas Värde AB eller Falck Security AB?
3. Vem vann upphandlingen?
4. Berodde detta på att företaget haft lägst pris eller på annat skäl?

Kommun	Upphandlat bevakningstjänst	Fråga 1	Fråga 2	Fråga 3	Fråga 4
Ånge	Ja	1	1	Protector i Sundsvall AB	Enda anbudsgivare
Sundsvall	Ja	2	0	Securitas Norra Sverige AB	Både och
Timrå	Ja	5	3	SU Butiks-konsult AB	Annat skäl
Härnösand	Nej				
Kramfors	Nej				
Sollefteå	Nej				
Örnsköldsvik	Ja	2	1	Ett företag som senare köpts upp av Securitas	Lägsta pris